

Cyfarfod: Cyngor Llawn

Dyddiad: 5 Mawrth 2026

Aelod Cabinet: Cynghorydd Huw Wyn Jones, Aelod Cabinet dros Gyllid

Pwnc: Cyllideb 2026/27

Swyddog Cyswllt: Dewi Morgan, Pennaeth Cyllid

## CYLLIDEB 2026/27

### Y Penderfyniad a geisir

- Sefydlu cyllideb o £379,701,110 ar gyfer 2026/27 i'w ariannu drwy Grant Llywodraeth o £264,009,390 a £115,691,720 o incwm o'r Dreth Cyngor (sy'n gynydd o 4.75% sylfaenol ynghyd a 0.42% pellach i gyfarch ardoll gan yr Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru, ac felly'n rhoi cyfanswm o 5.17%)
- Sefydlu rhaglen gyfalaf o £40,179,430 yn 2026/27 i'w ariannu o'r ffynonellau a nodir yn Atodiad 4 i'r adroddiad.

### Effaith y Penderfyniad

Byddai cynyddu'r Dreth Cyngor 5.17% yn gynydd wythnosol o £1.90, neu £98.62 yn flynyddol, gyda threth Band D o £2,006.11 am 2026/27.

Mae'r cynnydd yn yr ardoll i'r Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru yn cynrychioli 0.42% o'r cynnydd.

Mae effaith manwl hyn wedi'i osod allan yn y penderfyniad ffurfiol sydd i'w gael yn Atodiad 11.

## 1. CYFLWYNIAD

- Rhaid i'r Cyngor osod cyllideb gytbwys ar gyfer 2026/27.
- Gosodir y gyllideb hon mewn cyfnod ble mae awdurdodau lleol Cymru yn parhau i wynebu heriau ariannol, lle nad yw'r ychwanegiad i'r setliad yn cwrdd â'r cynnydd yn y galw am wasanaethau.

- 1.3 Mae Cyngor Gwynedd wedi derbyn cynnydd grant Llywodraeth o 4.1% ar gyfer 2026/27, sy'n cyfateb i gynnydd gwerth £10.4m mewn ariannu allanol. Yn ogystal â hynny, mae sail y setliad am 2024/25 wedi cynyddu o £5.4m i adlewyrchu trosglwyddo cyfrifoldebau i'r setliad, sydd hefyd yn arian ychwanegol wedi ei gynnwys yn y grant.
- 1.4 Erbyn 2026/27, byddai angen cynyddu ein gwariant o £23.1m er mwyn "sefyll yn llonydd" (mae manylion yn rhan 3 isod). Mae hyn yn cynnwys £9.9m i gwrdd â phwysau ar gyllidebau'r gwasanaethau (mae manylion o'r 'bidiau' unigol yn Atodiad 2).
- 1.5 Gwelir yn yr adroddiad hwn fod pwysau galw ar wasanaethau yn ogystal â phwysau chwyddiant. Mae cyllideb 2026/27 yn ceisio gwarchod y gwasanaethau y mae'r Cyngor yn eu darparu i bobl Gwynedd, ac yn argymhell cynnydd o 5.17% yn y Dreth Cyngor er mwyn cyflawni'r amcan hwnnw eleni. Mae rhagolygon yn awgrymu bydd pwysau pellach wrth anelu i osod cyllideb gytbwys ar gyfer 2027/28.
- 1.6 Mae'r gyllideb ddrafft wedi cael ei hystyried gan fwyafrif aelodau'r Cyngor mewn sesiwn briffio sefyllfa ariannol a gynhaliwyd ar 27 Ionawr 2026, ac wedi ei graffu gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ar 3 Chwefror, cyn ei gyflwyno i'r Cabinet ar 10 Chwefror er mwyn argymhell cyllideb cytbwys a phriodol ar gyfer 2026/27.
- 1.7 Mae cyllideb 2026/27 yn cynnwys arbedion sydd wedi eu hadnabod wrth osod cyllideb 2024/25 a 2025/26.
- 1.8 Eleni rydym yn cynnig sefydlu rhaglen gyfalaf gwerth £40.2m yn 2026/27, fel sydd wedi'i nodi yn Atodiad 4.
- 1.9 Mater i'r Cyngor Llawn yw ystyried y gyllideb a gosod y Dreth Cyngor ar gyfer 2026/27 ar sail y materion a nodir yn yr adroddiad dilynol. Mae'r adroddiad manwl yma'n nodi'r ffactorau sydd yn dylanwadu ar y gyllideb refeniw arfaethedig ar gyfer 2026/27, ac yn amlinellu'r prif newidiadau ers 2025/26.

2. GRANT LLYWODRAETH CYMRU

2.1 Mae Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi’r setliad terfynol i ariannu awdurdodau lleol ar gyfer 2026/27 fel a ganlyn:

| Grant Cynnal Refeniw<br>2025/26 – 2026/27 |           | Cyfanswm Awdurdodau<br>Cymru<br>£ | Cyngor Gwynedd<br>£ |
|-------------------------------------------|-----------|-----------------------------------|---------------------|
| Grant y Llywodraeth 2025/26               |           | 6,273,340,560                     | 253,588,760         |
| Grant y Llywodraeth 2026/27               |           | 6,555,644,540                     | 264,009,390         |
|                                           | Cynnydd £ | 282,303,980                       | 10,420,630          |
|                                           | Cynnydd % | 4.5%                              | 4.1%                |

Mae manylion pellach am y setliad terfynol ar gael yma –

Setliad refeniw a chyfalaf llywodraeth leol: terfynol 2026 i 2027 | LLYW.CYMRU

- 2.2 Mae ffigyrau swyddogol Llywodraeth Cymru yn y tabl uchod yn dangos fod Cyngor Gwynedd yn derbyn cynnydd grant o £10.4m erbyn y flwyddyn nesaf (ar ôl addasu’r ffigwr cymharol 2026/27 i adlewyrchu addasiadau yn y sylfaen drethiannol a throsglwyddiadau i’r setliad), sy’n gynnydd o 4.1%, tra bod y cyfartaledd ledled Cymru yn 4.5%.
- 2.3 Mae nifer o ffactorau yn bwydo’r fformiwla dyrannu grant llywodraeth leol, megis poblogaeth y sir, nifer disgyblion yn ein hysgolion, a nifer hawl wyr cymorth incwm.

### 3. GWARIANT REFENIW'R CYNGOR – 2026/27

3.1 Nodir yn y tabl isod y cynnydd mewn gwariant fydd angen er mwyn “sefyll yn llonydd” yn 2026/27.

#### Gofynion Gwario Ychwanegol

|                                               | £           | £                         |
|-----------------------------------------------|-------------|---------------------------|
| Cyllideb Sylfaenol                            |             | 356,815,330               |
| Chwyddiant Cyflogau Staff                     | 8,298,980   |                           |
| Lleihad Cyfraniad Pensiwn Cyflogwr            | (3,364,290) |                           |
| Chwyddiant Arall (cyflenwyr)                  | 6,075,390   |                           |
| Ardollau (Tân, APCE, CNC a CBC)               | 528,810     |                           |
| Demograffi                                    | (846,000)   |                           |
| Bidiau - Pwysau ar Wasanaethau                | 9,910,580   |                           |
| Cynnydd Premiwm Cartrefi Gwag Hir Dymor       | 893,700     |                           |
| Addasiadau Cyllideb Amrywiol                  | (493,400)   |                           |
| Llog ar Falansau                              | (89,090)    |                           |
| Rhyddhau Llawr Setliad 2025/26                | (1,571,530) |                           |
| Gwrthdroi Grant YG Cyflogwr 2025/26           | 3,632,950   |                           |
| Trosglwyddiadau i'r Setliad                   | 163,820     |                           |
| Cyfanswm net yr ychwanegiadau                 |             | <u>23,139,920</u>         |
| Cyfanswm gofynion gwario 2026/27 cyn arbedion |             | <u><u>379,955,250</u></u> |

### 3.2 Cyllideb Sylfaenol 2025/26

Er mai £357m yw gwariant net 2025/26, mae'n bwysig nodi fod gwir wariant y Cyngor yn £608m, oherwydd ein bod yn derbyn llw o grantiau penodol gwerth £167m ac yn codi incwm cyffredinol o £84m am wasanaethau yr ydym yn eu darparu.

### 3.3 Chwyddiant Cyflogau £8.3m

Daethpwyd i gytundeb ar gyflogau'r gweithlu (ar wahân i athrawon) ar gyfer Ebrill 2025 i Fawrth 2026 drwy gytuno cynnydd o 3.2%. Yn unol â'r mwyafrif o awdurdodau lleol eraill, roeddem wedi cyllidebu'n ddarvoudus ar gyfer cynnydd o 3.5%, gyda'r cytundeb terfynol ychydig yn is na'r hyn oedd wedi ei gyllidebu amdano.

Mae'r gyllideb yma yn neilltuo amcan gynnydd yng nghytundeb tâl 2026/27 o 4% ar gyfer athrawon a 3.4% ar gyfer gweddill y gweithlu (athrawon o Fedi 2026, gweddill y gweithlu o Ebrill 2026).

### 3.4 Lleihad Cyfraniad Pensiwn Cyflogwr (£3.4m)

Lleihad mewn cyfraniad pensiwn y cyflogwr yn sgil yr ailbrisiad tair-blyneddol.

### 3.5 Chwyddiant Arall £6.1m

Mae hwn yn swm 'net' sy'n cynnwys darpariaeth ar gyfer ystod eang o newidiadau yn ddibynnol ar raddfa chwyddiant meysydd penodol. Mae'r prif feysydd lle gwelir cynnydd yn cynnwys:

- Cartrefi Gofal Preswyl Annibynnol £1.4m
- Gofal Di-breswyl £1.5m:
  - Llety Cefnogol £916k,
  - Gofal Cartref £301k,
  - Gwasanaethau eraill £281k
- Ynni (Trydan a Nwy) £692k
- Cynnydd prisiau eraill:
  - Yswiriant £177k
  - Trethi eiddo £150k

### 3.6 Ardollau £529k

Bydd yr ardollau a delir i'r cyrff perthnasol yn cynyddu fel a ganlyn rhwng 2025/26 a 2026/27:

- |                                              |       |
|----------------------------------------------|-------|
| • Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru        | £458k |
| • Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri           | £44k  |
| • Cyfoeth Naturiol Cymru (Ardollau Arbennig) | £7k   |
| • Cydbwyllgor Corfforedig (CBC) y Gogledd    | £20k  |

Mae'r cynnydd net o £458k i ardoll Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru yn cyfateb i 0.42% o gynnydd yn y dreth cyngor.

### 3.7 **Demograffi (£846k)**

Lleihad mewn nifer disgyblion o fewn ysgolion uwchradd (£659k) a cynradd (£637k), tra bo cynnydd mewn niferoedd disgyblion o fewn ysgolion arbennig £450k.

### 3.8 **Bidiau - Pwysau ar Wasanaethau £9.9m**

Mae Atodiad 2 yn cynnwys manylion pob cais unigol am wariant ychwanegol sy'n deillio o bwysau ar y gwasanaethau.

Argymhellir cymeradwyo ceisiadau ("bidiau") gwerth £9.9m am adnoddau parhaol ychwanegol a gyflwynwyd gan adrannau'r Cyngor i gwrdd â phwysau anorfod ar eu gwasanaethau.

Gofynnir i bob adran i adnabod unrhyw wariant rhaid i'r Cyngor gyflawni er mwyn sicrhau parhad gwasanaeth sylfaenol. Nid yw'r drefn yma ar gyfer datblygiadau newydd dymunol, ond yn hytrach ar gyfer parhad gwasanaethau sylfaenol presennol.

Mae elfen o'r ceisiadau yma wrth gwrs yn amlygu ei hun wrth i ni adolygu patrymau gwariant y flwyddyn gyfredol. Mae eraill yn ganlyniad i faterion sy'n codi lle mae angen gwario er mwyn gwarchod deilliannau i'r cyhoedd, neu i gwrdd â gofynion statudol. Mae yna elfen hefyd o lywodraeth ganolog yn creu pwysau a disgwyliadau, ac wedyn y Cyngor yn gorfod dygymod gyda'r sgil effeithiau.

Mae'r eitemau sydd wedi eu rhestru yn Atodiad 2 wedi cael eu herio'n drylwyr gan y Tîm Arweinyddiaeth cyn eu hargymell i'w cymeradwyo gan y Cabinet. Ymhellach, cyflwynwyd grynoded o'r ceisiadau gwariant hyn yn y Seminar Cyllideb a gynhaliwyd ar 27 Ionawr 2026.

### 3.9 **Cynnydd Cyfradd Premiwm Cartrefi Gwag Hir Dymor £894k**

Yn ei gyfarfod ar 4 Rhagfyr 2025, penderfynodd y Cyngor Llawn i godi premiwm o 150% ar gartrefi sydd wedi bod yn wag am 12 mis neu fwy. Ar sail y data presennol, rhagwelir cynnyrch Treth Cyngor ychwanegol o £894k, gyda'r incwm hynny wedi ei glustnodi ar gyfer cynlluniau tai, cynlluniau cymunedol ac i fynd i'r afael â heriau cynyddol casglu'r Premiwm.

### 3.10 **Rhyddhau Llawr Setliad 2025/26 (£1.6m)**

Yn dilyn setliad terfynol hwyr ar gyfer 2025/26, penderfynwyd defnyddio'r gyllideb ar gyfer ariannu bidiau un-tro gwasanaethau 2025/26 a darpariaeth risg. Gellir rhyddhau'r gyllideb yma wrth baratoi cyllideb 2026/27.

### 3.11 **Gwrthdroi Grant Yswiriant Gwladol Cyflogwr 2025/26 £3.6m**

Gosodwyd Cyllideb 2025/26 ar y sail y byddai'r Llywodraeth yn ariannu'n rhannol y gost ychwanegol yn dilyn cynnydd i'r trothwy a'r gyfradd yswiriant gwladol a delir gan gyflogwyr. Derbyniwyd grant yn 2025/26 a chyllideb ychwanegol fel rhan o setliad 2026/27, felly gellir gwrthdroi'r targed incwm grant.

### 3.12 Ystyriaethau Eraill (£582k)

Cyfanswm sy'n adlewyrchu nifer sylweddol o addasiadau i wahanol gyllidebau ar draws y Cyngor. Mae hyn yn cynnwys effaith cynnydd mewn derbyniadau llog o (£90k) mewn dychweliadau wrth fuddsoddi balansau a llif arian y Cyngor, a gostyngiad cost o (£493k) oherwydd ystyriaethau cyllidebol eraill.

## 4. ARBEDION PRESENNOL SYDD WEDI EU CYMERADWYO'N FLAENOROL

### 4.1 Mae Cyngor Gwynedd wedi gwireddu £47m o gynlluniau arbedion ers 2015/16.

4.2 Ar 20 Chwefror 2024, bu i'r Cabinet gymeradwyo gwerth £5.2m o arbedion ar gyfer cyllideb 2024/25 ymlaen. Gwelir proffil y rhaglen yma yn Atodiad 3, sy'n dangos fod gwerth £343,090 o'r arbedion wedi eu proffilio ar gyfer 2026/27. Bu i'r £5.2m yn ei gyfanrwydd ei weithredu yng nghyllideb 2024/25, gydag arbedion y blynnyddoedd dilynol yn cael eu pontio o gronfeydd. Felly, nid yw arbedion 2025/26 a 2026/27 yn cynorthwyo i leihau'r bwlch ariannol yn y blynnyddoedd hynny.

4.3 Mae cynlluniau arbedion gwerth £320k yn deillio o raglenni arbedion blaenorol i'w tynnu o gyllidebau adrannau eleni. Yn ôl yr arfer, clustnodir darpariaeth arbedion er mwyn ymdrin â sefyllfaoedd ble mae'r arbediad yn llithro, gwerth y ddarpariaeth eleni ydi £66k ac felly £254k o arbedion sydd ar gael i lenwi bwlch 2026/27.

4.4 Mae gwerth yr arbedion fesul adran wedi'u crynhoi yn y tabl canlynol.

| Arbedion sydd eisoes wedi eu rhaglennu                                     |                |
|----------------------------------------------------------------------------|----------------|
|                                                                            | £              |
| Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant                                          | 143,090        |
| Adran Amgylchedd                                                           | 200,000        |
| Adran Prifffyrdd, Peirianeg a YGC                                          | 91,000         |
| Adran Addysg                                                               | 98,500         |
| Adran Gwasanaethau Corfforaethol                                           | 50,000         |
| Cynlluniau arbedion wedi eu cymeradwyo 2025/26 wedi ei broffilio i 2026/27 | 81,000         |
| <b>Is-Gyfanswm</b>                                                         | <b>663,590</b> |
| Llai: Darpariaeth Arbedion                                                 | (66,360)       |
| <b>Arbedion Cynlluniedig Presennol 2026/27</b>                             | <b>597,230</b> |

## 5. BWLCH ARIANNU 2026/27 A'R DRETH CYNGOR

- 5.1 Fe welir o Rhan 3 uchod fod anghenion gwario'r Cyngor (cyn tynnu arbedion a thoriadau) ar gyfer 2026/27 yn £380m. Nodwyd yn rhan 2 fod y grant oddi wrth Llywodraeth Cymru am fod yn £264m.
- 5.2 Fel eglurwyd yn rhan 4 uchod, mae cyfanswm o £254k o arbedion a thoriadau sydd eisoes wedi eu cymeradwyo i'w ddefnyddio i leihau'r bwlch ariannu.

| Sefydlu Cyllideb 2026/27                             |                      |
|------------------------------------------------------|----------------------|
|                                                      | £                    |
| Cyllideb Sylfaenol 2025/26                           | 356,815,330          |
| Gofynion Gwario Ychwanegol                           | <u>23,139,920</u>    |
| Gofynion Gwario 2026/27 cyn Arbedion                 | 379,955,250          |
| Llai Incwm Grant Refeniw Llywodraeth Cymru           | <u>(264,009,390)</u> |
| Bwlch i'w lenwi gan Dreth Cyngor ac arbedion pellach | <u>115,945,860</u>   |

- 5.3 Golyga hynny fod bwlch gweddilliol o £116m sydd angen ei lenwi.
- 5.4 Gwerth £254k o arbedion sydd wedi eu cymeradwyo yn flaenorol ar gyfer 2026/27 (gweler Rhan 4 uchod), sydd ar gael ac yn cyfrannu tuag at lenwi'r bwlch ariannol.

|                                                   |                    |
|---------------------------------------------------|--------------------|
| Bwlch i'w lenwi gan Dreth Cyngor ac Arbedion      | 115,945,860        |
| Llai Arbedion presennol eisoes wedi eu cymeradwyo | (254,140)          |
| Bwlch gweddilliol o'r Dreth Cyngor                | <u>115,691,720</u> |

- 5.5 Ceir mwy o wybodaeth am yr arbedion a'r toriadau yn Atodiad 3.
- 5.6 Argymhellir cyfarch gweddill y bwlch drwy'r Dreth Cyngor. Byddai cynyddu'r Dreth ar anheddau unigol o 5.17% yn cynhyrchu £115,691,720 o incwm, a byddai hyn y ddigonol i lenwi'r bwlch.
- 5.7 Bydd hyn yn £7.3m o incwm Treth Cyngor ychwanegol o'i gymharu â chyllideb 2025/26. Mae hynny'n gyfystyr i gynnydd yn y Dreth Cyngor o £98.62 i eiddo mewn Band D, neu £1.90 yr wythnos. Bydd y dreth a godir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd (cynnydd o 7.01% ar gyfer 2026/27) a'r cynghorau cymuned (% amrywiol) yn ychwanegol i hyn wrth gwrs.
- 5.8 Mae gwybodaeth gefndirol a'r cyd-destun ar gyfer gosod lefel y Dreth wedi'i gyflwyno yn Atodiad 6.

- 5.9 Pe bai aelodau'r Cyngor yn dymuno cynnydd llai na 5.17% yn lefel y Dreth, yna byddai rhaid ymrwymo llai o adnoddau parhaol i ymdrin â'r pwysau ar wasanaethau, darganfod arbedion a thoriadau, neu gyfuniad o'r ddau.
- 5.10 Mae'r dewis rhwng cynnal gwasanaethau a lefel rhesymol o drethiant o hyd yn un anodd. Ar gyfer 2026/27 disgwylir bydd y cynnig gerbron i godi'r dreth 5.17% er mwyn diwallu'r pwysau ar wasanaethau wrth osod cyllideb gytbwys yn lefel tebyg i fwyafrif yr awdurdodau yng ngogledd Cymru.

## 6. CASGLIADAU / CYLLIDEB 2026/27

- 6.1 Mae'r adroddiad yma a'r atodiadau yn gosod allan y ffactorau y dylid eu hystyried wrth sefydlu cyllideb 2026/27 a bydd rhaid parhau i gynaeafu arbedion a chodi lefel y dreth er mwyn gosod cyllideb gytbwys.
- 6.2 Argymhellir cyfarch angen gwario refeniw o £380m, wedi ychwanegu £23.1m, sy'n cynnwys darparu £9.9m er mwyn cyfarch y galw am wasanaethau.
- 6.3 Ar ôl derbyn grant gan Lywodraeth Cymru o £264m, dibynnu ar £254k o arbedion. Bydd angen i lefel y Dreth Cyngor gynyddu 5.17% i gynhyrchu £115.7m o incwm er mwyn cau bwlch ariannu 2026/27.

| Cyllideb gytbwys ar gyfer 2026/27        |                    |
|------------------------------------------|--------------------|
|                                          | £                  |
| Gofynion Gwario 2026/27 cyn Arbedion     | 379,955,250        |
| Cyfanswm Arbedion 2026/27                | <u>(254,140)</u>   |
| Cyllideb 2026/27                         | <u>379,701,110</u> |
| <b>I'w ariannu drwy -</b>                |                    |
| Incwm Grant                              | 264,009,390        |
| Treth Cyngor (cynnyrch ar ôl codi 5.17%) | <u>115,691,720</u> |
| Cyllideb 2026/27                         | <u>379,701,110</u> |

- 6.4 Bydd hyn yn golygu gosod cyllideb net o **£379,701,110**. Rhoddir dadansoddiad o'r gyllideb fesul gwasanaeth yn Atodiad 1.

## **7. CYFALAF**

- 7.1 Sefydlwyd strategaeth asedau o 2019/20 ymlaen gan y Cyngor ar 7 Mawrth 2019. Ar 11 Gorffennaf 2024 diweddarwyd y strategaeth gan y Cyngor gyda'r cyfnod wedi ei ymestyn hyd at 2033/34. Fe'i hymgorfforir fel rhan o'r Rhaglen Gyfalaf, ac rydym yn ychwanegu at hwnnw erbyn 2026/27. Ceir manylion y rhaglen gyfalaf presennol yn Atodiad 4.
- 7.2 Mae'r ddau dabl a welir yn Atodiad 4 yn adlewyrchu'r gofynion cyfalaf, ynghyd â'r ariannu, ar gyfer gosod cyllideb cyfalaf 2026/27 i 2028/29, er mwyn sefydlu rhaglen gyfan werth £40,179,430 yn 2026/27, i'w ariannu o'r ffynonellau sydd wedi'u dadansoddi yn Atodiad 4.
- 7.3 Yn y tabl yn Atodiad 4 nodir bod £500k ar gael yn flynyddol ar gyfer cyllido bidiau cyfalaf. Ar gyfer 2026/27, mae gwerth £840k o bidiau cyfalaf i'w cyllido (manyion yn Atodiad 2b), gan ddefnyddio adnodd sydd heb ei ymrwymo ar gyfer cyllido'r gwahaniaeth.

## **8. STRATEGAETH TYMOR HIRACH**

- 8.1 Mae Llywodraeth Cymru wedi dod i gytundeb efo Plaid Cymru er mwyn gosod cyllideb ar gyfer 2026/27. Mae etholiadau'r Senedd yn Mai 2026 gan nad ydym yn gwybod pwy fydd yn ffurfio llywodraeth wedi hynny, nid oes gennym ragolygon ar gyfer setliad llywodraeth leol ar gyfer y blynyddoedd dilynol.
- 8.2 Wrth ystyried y galw cynyddol am wasanaethau sydd ar y Cyngor, yn wyneb darpariaeth sy'n crebachu yn sgil toriadau, bydd angen ystyriaeth sylfaenol, buan am yr hyn y gall y Cyngor ei ddarparu a sut. Fel gwelir yn Atodiad 3, mae cynlluniau arbed a thoriadau eisoes wedi eu rhaglennu ar gyfer 2026/27 ond bydd gwaith yn cychwyn yn syth ar ôl gosod y gyllideb ar gyfer 2026/27 ar ddiweddarau Cynllun Ariannol Tymor Canolig sy'n cydnabod y sefyllfa fel y'i rhagwelir.

## **9. YSTYRIAETHAU ERAILL AC AMRYWIOL ASESIADAU**

- 9.1 Mae'r lefel gyfredol o falansau cyffredinol y Cyngor yn £7.9m. O ystyried y pwysau cynyddol a ddisgwylir ar gyllidebau'r Cyngor dros y blynyddoedd nesaf, ystyrir bydd lefel y balansau hyn yn briodol i'w gadw ar gyfer llif arian ymarferol a gwariant annisgwyl. Cyflwynir gwybodaeth am y balansau a chronfeydd wrth gefn yn Atodiad 7.
- 9.2 Mae Atodiad 5, 'Ymdrin â'r Gyllideb Ysgolion yn 2026/27', yn egluro sefyllfa cyllideb ysgolion Gwynedd.
- 9.3 Wrth benderfynu ar gyllideb, rhaid i'r Cabinet a'r Cyngor ystyried effaith eu penderfyniadau o safbwynt cydraddoldeb yn unol â'r dyletswyddau statudol sydd ar y Cyngor drwy Ddeddf Cydraddoldeb 2010. Mae Atodiad 8 yn ymdrin yn benodol â'r ddyletswydd, gan gynnwys sylwadau'r swyddog cyllid statudol ar y Gyllideb gyfan o safbwynt cydraddoldeb. Mae'r asesiad yn cadarnhau fod effaith cyffredinol bositif o barhad y gwasanaethau ystyriwyd yn flaenoriaeth i'w hamddiffyn a'u hariannu i'r lefel galw ychwanegol, ac ni chredir y bydd unrhyw effeithiau negyddol yn sylweddol.
- 9.4 Mae'r Cyngor yn cydymffurfio â gofynion Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 ac mae'r argymhellion yn yr adroddiad yn seiliedig ac wedi eu datblygu yn unol â'r ddyletswydd statudol sydd ar y Cyngor dan Adran 3 i ymgymryd â datblygiad cynaliadwy yn ei holl weithgareddau. Yn unol â'r drefn arferol, rhoddir gwybodaeth fanylach am y Ddeddf Llesiant a chasgliadau perthnasol yn Atodiad 9.
- 9.5 Mae rhaid i'r swyddog cyllid statudol fynegi barn am gadernid yr amcangyfrifon. Cyflwynir asesiad o risgiau a chadarnhad priodol yn Atodiad 10.
-

## Barn yr aelod lleol

Dim yn fater lleol

---

### Barn y swyddogion statudol

#### Swyddog Monitro:

Er mai mater i'r Cyngor llawn ydi penderfynu yn derfynol ar y Gyllideb a'r Dreth Cyngor cyfrifoldeb y Cabinet ydi argymhell hyn. Mae'n bwysig fod y Cabinet yn rhoi argymhelliad clir ynglŷn â'i gynlluniau gwario a'r gyllideb ddrafft ac mae'r adroddiad hwn yn cyflawni hynny. Unwaith y bydd y Cyngor wedi cytuno ar y ffynonellau cyllido, yna'r Cabinet fydd yn gyfrifol am y gwariant a'r blaenoriaethu oddi fewn i'r gyllideb honno.

#### Pennaeth Cyllid:

Rwyf wedi cydweithio gyda'r Aelod Cabinet i baratoi'r adroddiad yma ac yn cadarnhau'r cynnwys. Wedi ystyried yr holl risgiau amlinellir yn Atodiad 10 i'r adroddiad, a'r camau lliniaru, rwyf o'r farn fod Cyllideb y Cyngor am 2026/27 yn gadarn, yn ddigonol, ac yn gyraeddadwy.

## ATODIADAU

- 1 Cyllidebau Arfaethedig
- 2 Crynodeb Bidiau
- 2a Bidiau Refeniw Parhaol
- 2b Bidiau Cyfalaf
- 3 Arbedion a Thoriadau
- 4 Cyfalaf
- 5 Ymdrin â'r Gyllideb Ysgolion yn 2026/27
- 6 Treth Cyngor
- 7 Balansau
- 8 Asesu'r Effaith ar Nodweddion Cydraddoldeb, y Gymraeg ac Anfantais Economaidd-Gymdeithasol
- 9 Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015
- 10 Datganiad y Swyddog Cyllid Statudol ar Gadernid yr Amcangyfrifon
- 11 Penderfyniad Ffurfiol